

PREDICĂ LA DUMINICA A III-A DUPĂ RUSALII

Luminătorul trupului

Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și celelalte se vor adăuga vouă!
(Matei VI, 33)

Frați creștini,

Învățăturile minunate pe care le desprindem din Sf. Evanghelie de astăzi pot fi socotite ca un balsam vindecător pentru o cumplită boală, sau ca o cană de apă rece într-o zi fiebinte de vară.

Cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos sunt cuvinte care răcoresc și vindecă sufletele bântuite de mulțime de boli și mai ales de boala aceasta a îngrijorării pentru ziua de mâine. Îngrijorarea este un semn de necredință față de Dumnezeu. De aceea, zice Domnul nostru Iisus Hristos: **"Căci păgânii sunt îngrijorați și le caută numai pe acestea pământești"**.

Dar, trebuie să ținem seama că una este îngrijorarea și alta este a ne îngrijii. La cea dintâi privire, s-ar părea că Evanghelia de astăzi ar cuprinde un puternic îndemn de trândăvie. S-ar părea că, după sfatul Mântuitorului, creștinul ar trebui să stea cu mâinile în sân, să nu lucreze nimic și să aștepte liniștit, mură în gură, adică să-l hrănească și să-l îmbrace Dumnezeu.

Oricine ar înțelege așa, înțelege greșit. Cartea Sfântă nu ne învață nicăieri la trândăvie, ci dimpotrivă ne învață și ne îndeamnă să muncim. Dovadă pentru aceasta ne stă însăși viața Mântuitorului, care a muncit până la vârsta de 30 de ani, la aspra meserie de dulgher. Din pildele Lui, de altfel, vedem că ne îndeamnă la muncă. Așa avem pilda cu talanții, cu semănătorul, cu lucrătorii ieșiți dis de dimineață la săpatul viei și altele.

Dar, mărturie prețioasă în această privință ne stă Sf. Ap. Pavel care lucra la facerea corturilor ca să-și câștige pâinea și să nu cadă greutate nimănui. El a spus și o învățătură ce nu se va uita niciodată: **"Cine nu lucrează, nici să nu mănânce!"**

Dar, atunci, cum rămâne cu cuvintele Mântuitorului care zic: **"Nu vă îngrijorați!"** Ce vor să spună aceste cuvinte? Mântuitorul, cu înțelepciunea Sa dumnezeiască, ne face să înțelegem că îngrijorările peste măsură îl duc pe om să cadă în unele ispite nesățioase, de a îngrămădi mai mult decât trebuie, pentru existența vieții de toate zilele.

Mântuitorul vrea să ne sporească încrederea în Dumnezeu, când ne invită să privim la păsările cerului. El nu zice să nu ne îngrijim deloc, ci ne spune să căutăm mai întâi de toate Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, iar celelalte ni se vor adăuga, „**Căci știe Tatăl vostru**

Cel din ceruri ce vă trebuie". Dar, omul face tocmai invers: mai întâi, aleargă în goană nebună după cele pământești și uită, încetul cu încetul, de Împărăția lui Dumnezeu. Aproape tot timpul îl cheltuiește numai pentru cele trecătoare, iar de Dumnezeu, de legea Lui, de dreptatea Lui, nici nu vrea să mai audă sau să știe. Nu mai are timp nici de cea mai mică rugăciune.

Ne jertfim toate puterile, ne dăm toată osteneala pentru dobândirea veacului acestuia trecător și, astfel, grijile acestei vieți îl robesc pe om, îl fac un fel de hamal, zi și noapte, așa cum robeau evreii în Egipt, la Faraon. Dar, într-o zi, au venit la dânsul proorocii Moise și Aron și l-au rugat să dea voie poporului să meargă în pustie, să aducă jertfe și să se închine lui Dumnezeu. Faraon, văzând însă că evreii nu și-au uitat credința și că le arde să se mai închine Dumnezeului lor, a poruncit să li se mărească norma de muncă, așa încât să nu se mai gândească la jertfe și rugăciuni.

La un astfel de rezultat ajung și creștinii noștri, care, pentru trebuințele vieții trupesti, se împovărează peste măsură cu grija mâncării, a îmbrăcămînții și a zilei de mâine. Prin grijile cele multe care năpădesc mintea omului, se pierde sufletul, și iată cum: când vrem să ne închinăm, atunci se îmbulzesc în mintea noastră mii de gânduri lumești și rugăciunea, în loc să se înalțe la cer, cade la pământ, parcă ar fi de plumb. Când vrem să mergem la biserică, interesele și plăcerile lumii ne împiedică și nu ne lasă. Dacă vrem, uneori, să ne gândim la Dumnezeu, la veșnicie, la pocăință, atunci parcă și ispitele se dublează și nu ne mai dau pace ca să ne îndeplinim sfintele datorii față de suflet.

Iată deci că din această robie vrea să ne scoată Domnul Hristos când ne zice: **"Nu vă îngrojați!"** Prin aceste cuvinte Mântuitorul ne învață să nu îngăduim materiei să ne subjuge. Dacă ar fi să trăim pe lumea aceasta în veci de veci, atunci interesele vremelnice ar trebui să ne stăpânească inima întreagă. Dar, de vreme ce suntem niște călători pe lumea aceasta, atunci locul cel de căpetenie în inima noastră, în mintea noastră, să-l dăm sufletului, lui Dumnezeu.

Sufletul trebuie să stea mai presus de orice, nu trupul. Dumnezeu, mai înainte de toate, nu grijile acestei vieți trecătoare. Cele mai multe din grijile și frământările noastre sunt zadarnice și fără rost. De ce? Fiindcă le facem privind numai la puterile noastre și uităm de ajutorul ce vine de sus de la Dumnezeu. Uităm că, fără ajutorul lui Dumnezeu, noi nu putem ridica un pai de jos. Așa că, la fiecare pas, trebuie să ne cunoaștem nimicnicia noastră și să vedem că toate atârână de puterea Celui Preaînalt și mai ales să fim recunoscători și mulțumitori pentru ce ne-a dat până în prezent.

Dacă Îi mulțumim cu vrednicie, pentru toate darurile pe care le-am primit, Dumnezeu ne mai dă, iar dacă noi nu-i mulțumim nici pentru cele ce ne-a dat și nu venim la biserică, acasă la El, la Tatăl nostru cel din ceruri să-l aducem laudele și cinstea cuvenită, cum să ne mai dea

ceva? De aceea pune biciul pe noi și ne dă pe spinare, și vin asupra noastră fel de fel de necazuri și suferințe grele.

Cine fuge de biserică, cine n-o iubește, cine nu vine să se roage, cine o înjură, nu are pe Dumnezeu de tată și se găsește ca un străin gol, sărac, fără părinți, un fiu pierdut, căzut între hoți și tâlhari, fără nici un sprijin. De aceea, ajung acești nemulțumiți de se sinucid, pentru că îngrijorările acestea de lucrurile pământești și plăcerile nelegiuite îl aduc pe om la starea de orbire sufletească. Într-adevăr, toate neînțelegerile dintre oameni, invidia, ura, războaiele răsar din poftele acestea ale lăcomiei, ale mândriei, din alergarea nemăsurată mai mult după lucrurile trecătoare.

Un filozof grec a zis că, prin îngustimea minții și egoism, oamenii degenerază în bestii și devin lupi, tigri, unii față de alții, balauri și fiare înveninate care se urmăresc unii pe alții cum se urmăresc fiarele prin munții și pustiurile din Africa. Însă, e prea puțin spus despre om, căci el a decăzut mai rău, fiindcă animalele sunt periculoase numai atunci când sunt flămânde; după ce s-au săturat, se odihnesc liniștite și nu atacă pe nimeni. Dar, omul, căzut în orbirea aceasta sufletească, devine mai periculos atunci după ce s-a săturat, atunci când are mai mult, căci cine au fost următorii creștinilor de-a lungul veacurilor? Cei înfomețați, cei însetați și goi? Nu! Dimpotrivă, bogații și împărații care dispuneau de toate bunătățile și nu le lipsea nimic, pentru că se nășteau în inimile lor alte pofte nesățioase și, în mândria lor, se socoteau dumnezei, având pretenții la oameni să le aducă jertfe.

De aceea, Mântuitorul în Sfânta Evanghelie de astăzi ne face cunoscut că noi nu suntem orfani pe lume. Avem un Tată sus în ceruri care ne iubește și are grijă de noi. El vrea să ne spună că noi suntem foarte importanți în ochii lui Dumnezeu. Așa de prețioși încât, din iubire pentru noi, Tatăl a trimis în lume pe unicul Său Fiu ca să ne asigure fericirea cea vremelnică și cea veșnică.

Dumnezeu se îngrijește de noi, ne cunoaște pe nume, cunoaște toate nevoile și necazurile noastre și ne poate împlini toate dorințele noastre, căci numele Său este iubire. Dacă hrănește păsările care zboară prin aer și toate viețuitoarele, dacă poartă grijă și împodobește câmpiile cu flori, cu cât mai mult va purta El de grijă pentru noi, oamenii? Noi, care suntem zidiți după chipul și asemănarea Sa! El, care hrănește toate vietățile până și pe cel mai mic viermișor.

Iată una din purtările de grijă ale Tatălui ceresc pentru ființa omenească: când pruncul s-a născut pe pământ, Dumnezeu i-a pregătit și hrana trebuitoare pentru creșterea lui, laptele mamei pe care trebuie să-l sugă ca să crească mare. Ce ar însemna, dacă n-ar fi pregătit Dumnezeu această hrană ușoară, și totuși, plină de puteri, care să-i asigure existența? Iată, dar, purtarea de grijă a lui Dumnezeu! El, Tatăl nostru cel din ceruri, S-a îngrijit de noi chiar de când

eram în pântecele maicii noastre și ne-a pregătit hrana trebuitoare ca să creștem. Cu cât mai mult se îngrijește El acum, când suntem împresurați de mulțime de ispitel!

Dar, să-L cunoaștem pe El de Tată, să alergăm numai la ajutorul Lui, nu la diavolul, la vrăji, la descântece, să căutăm Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui. În toate zilele și în toată clipa să căutăm să fim în strânsă legătură cu Dumnezeu prin rugăciune și meditații sfinte și să așteptăm ca El să ne facă dreptate în necazurile și suferințele noastre, că El ne va face dreptate, dar atunci când va vrea El, căci poate merităm să ispășim vreo pedeapsă, niscaiva păcate.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne mai spune în Evanghelia de astăzi că luminătorul trupului este ochiul. **"Dacă ochiul tău este curat, tot trupul tău este luminat, iar dacă ochiul tău este rău, tot trupul tău este întunecat. Deci dacă lumina care este întru tine este întuneric, dar întunericul cu mult mai mult"**. Prin aceste cuvinte, Mântuitorul se referă la ochiul sufletului care este conștiința.

Conștiința este glasul lui Dumnezeu în sufletul nostru, este ochiul lui Dumnezeu în sufletul nostru. Nu există om fără conștiință chiar dacă se spune câteodată că un om nu are conștiință, aceasta înseamnă că el nu vrea să țină socoteală de dictatele conștiinței, dar nu că ea n-are existență. La mulți auzi expresia aceasta: "așa-mi dictează mie conștiința" sau "așa îmi spune mie cugetul". Pentru că face deosebire între bine și rău, între ce este permis și între ce nu este permis, conștiința morală mai e numită și simț moral.

Conștiința se manifestă ca o lumină, ca un sentiment launtric; cea dintâi licărire a sa nu se câștigă prin experiență, nici prin învățătură, ci este înnăscută în sufletul nostru, este sădită de Dumnezeu ca lege a Sa, ca un ecou al dreptății veșnice, ca un semn neîndoit al asemănării omului cu Dumnezeu. Așa cum luminătorul trupului este ochiul, tot așa luminătorul sufletului este conștiința.

Conștiința îndeplinește în suflet și în viața omului un întreg rol. Înainte de a săvârși omul o faptă, bună sau rea, conștiința îl sfătuiește s-o facă, sau să n-o facă. Deci, ea este un sfătuitor. În timpul când omul săvârșește fapta, conștiința este ca un martor, iar după ce fapta e săvârșită, conștiința devine judecător.

Mulțumirea sufletească ce simțim după săvârșirea binelui se numește satisfacția conștiinței. Dacă această satisfacție prin săvârșirea binelui devine permanentă, ea se numește fericire. Aceasta este singura fericire adevărată în viața pământească pe care o poate gusta și bogatul și săracul, și cel învățat și cel neînvățat, și cel sănătos și cel bolnav. Această fericire sufletească se mai numește și mulțumire sufletească, căci omul numai atunci poate fi fericit, când are mulțumire sufletească.

Mulțumirea sufletească n-o pot avea decât cei ce-L cunosc pe Dumnezeu și ascultă cu dragoste învățăturile Lui, trăind într-o viață curată, de sfințenie. Cele mai frumoase exemple de fericire ni le dau sfinții mucenici, martirii creștini care răbdau cu fruntea senină cele mai cumplite chinuri în timpul cărora cântau imne de laudă lui Dumnezeu și salutau fără nici o ură pe împăratul din porunca căruia erau prigoniți și omorâți. Cu conștiința împăcată sufereau pentru credința lor în Domnul Hristos, fără să simtă durerile chinurilor, răbdând chiar cu dragoste.

Este o mare greșeală să creadă cineva că oamenii nelegiuți, care fac tot felul de răutăți și care trăiesc în tot felul de păcate grele, sunt fericiți. Ei au bani, au de toate, sunt slăviți și laudați de oameni, trăiesc și se lăfăiesc în bunătăți, dar mulțumire sufletească să știți că nu au, fiindcă în adâncul inimii lor roade un vierme neadormit, mustrarea conștiinței pentru păcate, pentru crime, nedreptăți, pârâciuni și pentru sângele pe care l-au vărsat în diferite chipuri.

E destul să ne aducem aminte din istoria omenirii de tragicul sfârșit și de viața zburciată a unor monștri morali, cum au fost împărații romani: Tiberiu, Neron, Dioclețian, Maximilian, apoi Irod, care a omorât 14.000 de prunci la nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, celălalt Irod care a tăiat capul lui Ioan Botezătorul, Ana și Caiafa, precum și o mulțime de călăi și criminali, care și astăzi sunt pomeniți cu groază.

Întristarea, rușinea și remușcarea ce simțim pentru săvârșirea răului se numește mustrarea conștiinței și constituie cea mai mare nefericire în viața aceasta. Nici o nenorocire nu ne poate lovi, nu ne poate face să ne simțim așa de nefericiți ca mustrarea conștiinței sau, cum se zice în popor, mustrarea cugetului.

Exemple din Sfânta Scriptură avem pe Cain, care și-a omorât fratele, prima moarte pe pământ, căci Cain, după uciderea fratelui său Abel, nu-și mai găsea liniștea nicăieri. Alerga din loc în loc, văzându-și mereu mâinile pătate de sânge; ochiul dumnezeiesc îl urmărea peste tot și nefericitul Cain nu avea liniște. Alt personaj din Sf. Scriptură este Iuda Iscarioteanul care, după ce a vândut pe Domnul Hristos, conștiința din sufletul său l-a mustrat așa de tare, căci n-a putut să mai aibă nici o liniște până nu s-a dus la mai-marii poporului evreu, pe care i-a găsit adunați în biserică și cărora le-au aruncat banii pe care-i primise - cei 30 de arginți - strigând în gura mare: "Am vândut sânge nevinovat!" S-a dus, apoi, nemaiputând suferi mustrarea conștiinței, și s-a spânzurat, dându-se în ghearele satanei.

Multe exemple avem din cărți și mai ales din întâmplările din zilele noastre. Când cineva face o crimă, este imposibil să nu fie descoperită, cât de târziu. Sângele celui mort strigă răzbunare la Dumnezeu. Mulți au făcut crime omorându-și soția ori copiii și, imediat, mustrarea conștiinței le-a fost așa de mare și gravă, căci pe loc ei și-au luat viața în diferite feluri. Așa s-a întâmplat într-o localitate o crimă descoperită în mod misterios. Un cetățean văduv avea numai

o singură fată, care avea o prietenă ce locuia mai departe de oraș, amândouă fiind la liceu. Foarte des venea fata să ia pe colega ei de acasă și mergeau împreună la școală. Odată, venind fata, tatăl colegei ei, a primit-o în casă, fără să îi spună că fata lui plecase mai devreme. Și după ce a încuiat ușa a batjocorit-o, iar apoi ca să nu se afle a tăiat-o în bucăți și a bagat-o în beci, așteptând momentul potrivit să o scoată într-un sac și să o arunce undeva. Dar mama fetei, fiind îngrijorată și fiind singură și văduvă și necunoscând pe colega ei și unde locuia ea nu știa unde să o caute. Dar iată că în prima noapte, sufletul fetei i se arată în vis spunându-i exact unde se află: „Mamă, vino în strada cutare, la numărul cutare, că sunt tăiată în beci.” Visul s-a repetat de trei ori și mama îngrijorată, a mers la adresa indicată și a găsit-o pe fata așa cum visase, iar ucigașul tocmai se pregătea să o ducă undeva departe ca să nu se afle. Iată, deci, și în această întâmplare ochiul lui Dumnezeu care nu doarme.

Nici femeile care avortează nu sunt lipsite de mustrarea conștiinței oricât de târziu ar veni aceasta, chiar și pe patul de moarte. Nu mai vorbim de copiii care fac părinților zile fripte, mari supărări, nu-i ajută, nu-i îngrijesc, se leapădă de ei la bătrânețe și îi necăjesc în diferite chipuri.

Toți aceștia să știe că nu vor scăpa de mustrările conștiinței și de ochiul lui Dumnezeu, cel atotvăzător, care-i va urmări tot timpul cât trăiesc pe pământ, ori încotro vor merge și mai ales pe patul morții lor.

Așa îmi povestea un preot cum a fost chemat odată să împărtășească un bolnav chinuit de remușcările conștiinței, dar, până să ajungă preotul, omul a căzut în comă. Femeia și copiii luară o lingură și, cu putere, deschiseră gura bolnavului, care trăgea să moară, apoi l-au poftit pe preot să-i toarne în gură Sfânta Împărtășanie, ca să nu moară nepregătit. "Dragii mei - le zise preotul - această taină nu se ia așa, oricum, trebuie o pregătire sufletească. Iisus așteaptă să-l deschidem noi, de bună voie, ușa inimii noastre, cât suntem pe picioare și în viață, căci, la moarte, iată, este prea târziu".

Așa se întâmplă cu mulți care stau toată viața nespovediți și neîmpărtășiți, iar pe patul morții sunt chinuiți de remușcările conștiinței și de vedenii îngrozitoare. Cheamă atunci preotul, dar e prea târziu. Alții se mai împărtășesc la Paști și la Crăciun, dar, în aceeași zi cu Sfânta Taină în gură și în corp, încep a înjura, fumează și se îmbată pe la cârciumi. Astfel se împărtășesc aceștia și din paharul demonilor, căci zice Sf. Ap. Pavel: **"Nu puteți bea paharul Domnului și paharul dracilor"** și, așa cum ne spune și Domnul Hristos în Evanghelia de astăzi: **"Nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona"**.

Nu se poate sluji la doi domni. Din păcate, creștinii noștri cred că așa e bine, să slujească la doi domni; să bea și paharul Domnului și să se ducă și la cârciumă, să bea și paharul diavolului să se îmbete, să urle ca fiarele, să judece pe cei care nu fac ca ei, zicând că aceia

sunt sectanți și nu creștini ortodocși. Ce rătăcire și întuneric în capul lor! Ce creștini rătăciți avem în veacul de pe urmă!

Ochiul acesta sufletesc, frați creștini, poate să fie întunecat sau luminat, după felul cum am practicat noi credința în Dumnezeu în toate zilele vieții noastre. Educația, mediul social, religia, cărțile citite, ocupația, felul de viață influențează în chip felurit asupra formării conștiinței la diferiți oameni și chiar la popoare întregi și fac conștiința să nu funcționeze la fel în toți. Cu alte cuvinte, există mai multe feluri de conștiință.

O educație îngrijită și un mediu social sănătos vor contribui la formarea unei conștiințe drepte, pe când lipsa de educație și un mediu social nesănătos vor falsifica conștiința. Religia și ocupația fac, de asemenea, conștiința să difere la oameni. Una este conștiința păgânului, alta este a evreului, alta a mahomedanului, alta a creștinului adevărat. Una este conștiința preotului, alta a militarului și alta a negustorului. Conștiința se deosebește după cărțile bune sau rele citite, după felul de viață cinstită sau destrăbălată ce duce omul.

O conștiință adevărată, dreaptă și sigură o are acela care socotește bun ceea ce într-adevăr este bun și socotește rău ceea ce într-adevăr este rău. Conștiința care vede invers este eronată, falsă și rătăcită. Mai este o conștiință în unii oameni care consideră păcatele grele sau abaterile grave ca foarte ușoare. Această conștiință se cheamă slabă. Avem apoi o conștiință scrupuloasă care se manifestă prin aceea că, consideră ca oprit ceea ce este permis și exagerează anumite obligațiuni. Conștiința care nu știe să califice o faptă se cheamă dubioasă sau îndoielnică. Există oameni care au o conștiință trează aceștia se pronunță fără șovăire în calificarea faptelor lor și ei văd pe loc care faptă este bună și care este rea.

Dar, cei mai mulți oameni au o conștiință adormită. Ei nu iau seama la cele ce se petrec în suflet. Aceștia sunt întocmai ca cei care își acoperă ochii să nu mai vadă lumina soarelui; ei îngrămadesc plăceri peste plăceri, păcate peste păcate, griji peste griji și, astfel, ochiul conștiinței se întunecă și omul ajunge un sclav, un slujitor supus al materiei.

Iată de ce zice Mântuitorul că nu se poate sluji la doi domni, lui Dumnezeu și Mamona. În Orient, Mamona este socotit banul, iar noi românii zicem că banul este ochiul diavolului, fiindcă pentru bani a fost vândut Mântuitorul și pentru bani s-au făcut multe vânzări ale sufletului și ale vieților omenești. Nu mai vorbim de mulțimea nedreptăților, a crimelor, a furturilor și a celor mai multe păcate. Când fariseii i-au arătat Mântuitorului un ban, Domnul nici n-a vrut să se atingă de el, așa de mult a disprețuit banul.

Ochiul cel luminat sau întunecat de care ne spune Mântuitorul, mai înseamnă și ochiul conștiinței părinților în familie. Tatăl și mama să vegheze asupra copiilor și să-i ferească de rele, de păcate, de vicii. Vai de copiii care nu au ochiul părinților veghetor asupra lor, care n-au părinți

cu conștiința curată și trează, căci acolo este întuneric mare în casa aceea. Dacă ochiul conștiinței părinților este întunecat și copiii lor sunt întunecați și umblă tot prin întuneric, prin cârciumi, cu aceleași blestemății de păcate, de înjurături, cu drăcuiele și desfrânări. Iată de ce au atâta necredință și răutate copiii.

Ochiul conștiinței trebuie să-l aibă luminat și preotul în Parohia lui ca să lumineze și ochiul celorlalți, al copiilor săi sufletești. La fel, profesorul în școală trebuie să lumineze pe elevii săi. În toate locurile și la toți, ochiul conștiinței trebuie să fie treaz, luminat cu Cuvântul lui Dumnezeu și cu învățătura sănătoasă a Bisericii. De aceea, o mare datorie au părinții cei duhovnicești ca să trezească în suflete ochiul conștiinței cel adormit al copiilor, iar părinții cei trupești, să formeze copiii din fragedă vârstă și să-i crească într-o conștiință dreaptă.

La formarea conștiinței, după părinți, ajută în primul rând Biserica Creștină Ortodoxă pentru aceasta trebuie să-i aduceți aici, la biserică. Să le arătați, apoi, exemple de viață morală, văzute sau citite, și să vă dați silința de a le imita. Contactul cu oamenii credincioși cu viață frumoasă, care urmează la biserică, îi ajută foarte mult pe copii și, mai mult, îi va ajuta depărtarea definitivă de prietenia cu oameni vicioși, pătimiși, plini de tot felul de păcate, bețivi, tutunari, hulitori, bătauși, hoți și criminali.

Dacă copiii și tineretul vor crește cu o conștiință dreaptă și curată, vor fi de folos societății și statului, vor face numai bucurii părinților și vor fi și ei fericiți. Părinții vor fi scutiți de mari necazuri de pe urma lor și nu vor mai plânge cu amar. Toți vor avea chiar aici în lumea aceasta o mulțumire sufletească, o conștiință împăcată, o fericire sufletească și trupească și vor moșteni și fericirea cea cerească pe care o va da Dumnezeu numai celor ce ascultă de învățătura Sa, de Cuvântul Său.

Rugăciune

Doamne, Dumnezeul nostru, trezește ochiul conștiinței noastre și fă-ne să înțelegem cum să Te iubim pe Tine mai mult ca orice și să facem numai voia Ta, Doamne; că Tu știi cele ce ne trebuie nouă și ne vei dăruii și bunătățile cele vremelnice și pe cele veșnice, Stăpânul nostru, Tatăl nostru Cel din ceruri. Amin.